

Capitolul I.

Teoria generală a obligațiilor.

Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi

§ 1. Conceptul de „obligație născută în exercițiul activității unei întreprinderi”

1.1. Precizări preliminare

1. Pentru a configura sensul conceptului de „**obligație născută în exploatarea unei întreprinderi**”^[1] trebuie clarificate *semnificațiile termenului „obligație”, respectiv ale sintagmei „exploatarea unei întreprinderi”*. Apoi trebuie analizat care este rezultatul alăturării celor doi termeni. Această ultimă analiză va avea ca efect definirea conceptului de „obligație născută în exploatarea unei întreprinderi”.

1.2. Semnificația termenului „obligație”

2. Pentru a configura semnificația termenului „**obligație**” trebuie avute în vedere dispozițiile Codului civil^[2] și doctrina în materie. Având în vedere prevederile art. 1164 C. civ.^[3] și literatura de specialitate^[4],

[1] Cu privire la teoria generală a obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi, cu evidențierea particularităților acestor obligații, a se vedea A.-T. STĂNESCU, *Contracte profesionale speciale în reglementarea noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 1-43.

[2] Codul civil din 2009, republicat în M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011, cu ultima modificare adusă prin Legea nr. 138/2014, publicată în M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014.

[3] Pentru un comentariu cu privire la art. 1164 C. civ., a se vedea A.A. MOISE, *Comentariu cu privire la art. 1164 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANȚINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1287-1288. A se vedea și D. CIGAN, *Comentariu cu privire la art. 1164 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 391.

[4] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 55 și 67. A se vedea și L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*,

termenul „obligație” cunoaște două sensuri: *un sens larg (lato sensu)* și *unul restrâns (stricto sensu)*.

Lato sensu, **obligația** este *raportul juridic obligațional*, respectiv legătura de drept în virtutea căreia *debitorul este ținut să procure o prestație creditorului*, iar *acesta are dreptul să obțină prestația datorată* (art. 1164 C. civ.).

Stricto sensu, **obligația** este *latura pasivă a acestui raport*, respectiv *îndatorirea debitorului de a procura o prestație creditorului*.

Pornind de la conținutul prestației la care are dreptul creditorul, obligațiile (*stricto sensu*) au fost clasificate în *trei categorii*:

- a) obligații de **a da**;
- b) obligații de **a face**;
- c) obligații de **a nu face**^[1].

Obligațiile de a da sunt acele obligații care presupun *o prestație constând în transmiterea sau constituirea unui drept real*^[2]. Așa cum s-a arătat în literatura de specialitate, de obicei, aceste obligații nu sunt persistente în timp, executându-se imediat ce se nasc. Cu toate acestea, existența unor obligații de a da persistente în timp nu este exclusă^[3].

Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 12-13; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 11.

[1] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 67. A se vedea și L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 17; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 14.

[2] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 67-68. Cu titlu de exemplu: a) constituie obligație de a da constând în transmiterea unui drept real obligația asumată de către vânzător, de a transmite dreptul de proprietate asupra lucrului vândut; b) constituie obligație de a da constând în constituirea unui drept real obligația asumată de către împrumutat, de a constitui un drept de ipotecă asupra unui bun în favoarea împrumutătorului.

A se vedea și C. STĂTESCU, C. BÎRSAN, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, ed. a IX-a, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 3; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 17; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 14.

[3] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 68. Cu titlu de exemplu, constituie situații în

Obligația de a da nu se confundă cu obligația de a preda un bun și, ca regulă, nici nu o conține pe aceasta din urmă^[1].

Obligațiile de a face sunt acele obligații care presupun o prestație pozitivă, alta decât cea specifică unei obligații de a da^[2].

Obligațiile de a nu face sunt acele obligații care presupun o prestație negativă, adică abținerea de la ceva ce ar fi putut face în absența asumării obligației^[3].

care obligația de a da nu este executată la momentul la care a fost asumată, ipoteze precum: a) situația în care părțile raportului juridic obligațional convin ca transferul proprietății asupra unui bun individual determinat să aibă loc la un moment ulterior asumării obligației; b) situația în care părțile raportului juridic obligațional convin transferul proprietății asupra unor bunuri de gen.

A se vedea și L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 17; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 15.

^[1] Cu toate acestea, obligația de a strămuta proprietatea (obligație de a da) implică și obligația de a preda lucrul și de a-l conserva până la predare [art. 1483 alin. (1) C.civ.], iar obligația de a strămuta proprietatea, în privința imobilelor înscrise în cartea funciară, implică și obligația de a preda înscrisurile necesare pentru efectuarea înscrierii [art. 1483 alin. (2) C.civ.] – G. BOROI, M.M. PIVNICERU (coord.), *Fișe de drept civil*, Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 19.

^[2] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 68. Cu titlu de exemplu, constituie obligații de a face: obligațiile de a executa o lucrare, de a presta un serviciu sau de a preda un bun.

A se vedea și C. STĂTESCU, C. BÎRSAN, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, ed. a IX-a, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 3; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 17; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 14; P. VASILESCU, *Drept civil. Obligații. În reglementarea noului Cod civil*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 2-3.

^[3] G. BOROI, C.A. ANGHELESCU, *Curs de drept civil. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 68. Cu titlu de exemplu, constituie obligații de a nu face: obligația asumată de către un împrumutat de a nu înstrăina un bun (pe care l-ar fi putut înstrăina) până când nu se va efectua plata către împrumutător.

A se vedea și C. STĂTESCU, C. BÎRSAN, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, ed. a IX-a, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 3-4; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile, conform noului Cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 18; L. POP, I.F. POPA, S.I. VIDU, *Curs de drept civil. Obligațiile*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 15.

1.3. Semnificația sintagmei „exploatarea unei întreprinderi”

3. Pentru a configura semnificația sintagmei „exploatarea unei întreprinderi”^[1], trebuie avute în vedere prevederile Codului civil. Potrivit art. 3 alin. (2) și (3) C. civ.^[2], constituie *exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una ori mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea sau înstrăinarea de bunuri ori în prestarea de servicii, indiferent dacă are ori nu un scop lucrativ*. Toți cei care exploatează o întreprindere sunt considerați *profesioniști*^[3].

4. Pornind de la prevederile art. 3 C. civ., pentru a fi în prezența exploatării unei întreprinderi și, pe cale de consecință, a unui profesionist, *o persoană fizică sau juridică* trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) *să desfășoare, din punct de vedere juridic, o activitate*. Aceasta presupune, în primul rând, *să aibă loc desfășurarea fizică a unei activități*, adică să aibă loc realizarea unor operațiuni materiale și juridice constituind conținutul constitutiv al activității^[4]. În al doilea rând, condiția presupune

[1] Cu privire la noțiunea de „întreprindere”, a se vedea GH. PIPEREA, *Drept comercial. Întreprinderea*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 36-42; GH. PIPEREA, *Introducere în Dreptul contractelor profesionale*, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 21-48; GH. PIPEREA, *Profesionistul și întreprinderea sa*, în C.J. nr. 1/2012, p. 19-24.

[2] Pentru un comentariu cu privire la art. 3 C. civ., a se vedea GH. PIPEREA, *Comentariu cu privire la art. 3 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANTINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 5-12. A se vedea și M. AFRĂSINIE, *Comentariu cu privire la art. 3 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. I, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 7-9.

[3] Cu privire la noțiunea de „profesionist”, a se vedea GH. PIPEREA, *Drept comercial. Întreprinderea*, Ed. C.H. Beck, București, 2012, p. 32-36; GH. PIPEREA, *Introducere în Dreptul contractelor profesionale*, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 15-48; S. ANGHENI, *Drept comercial. Profesiunii-comerțanți*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 1; GH. PIPEREA, *Profesionistul și întreprinderea sa*, în C.J. nr. 1/2012, p. 19-24.

[4] Condiția implică realizarea acelor operațiuni materiale și/sau juridice fără de care nu s-ar putea considera că se desfășoară activitatea aleasă. Exemplificativ, pentru desfășurarea activității de producere de înghețată trebuie desfășurate operațiuni precum cumpărarea de bunuri, respectiv ingredientele necesare pentru a se produce înghețata (operațiune juridică) și combinarea materială a bunurilor, astfel încât să se obțină produsul finit (operațiune materială). Fără aceste operațiuni nu putem fi în prezența desfășurării activității de producere de înghețată.

asumarea, din punct de vedere juridic, a desfășurării fizice a activității, adică acceptarea răsrângerii asupra sa a tuturor consecințelor desfășurării fizice a activității;

b) activitatea să conștie în producerea, administrarea sau înstrăinarea de bunuri ori în prestarea de servicii;

c) să desfășoare o activitate în mod sistematic, adică să desfășoare activitatea în mod repetat, astfel încât să creeze aparența de continuitate a desfășurării sale^[1];

d) să desfășoare o activitate cu caracter organizat, adică să realizeze operațiuni materiale și juridice care să depășească minimul material sau legal ce trebuie exercitat pentru a se îndeplini condiția desfășurării unei activități^[2], deci activitatea trebuie să aibă caracter complex.

^[1] Condiția nu implică desfășurarea activității de un anumit număr de ori sau o anumită perioadă de timp predefinită. Ceea ce este esențial este ca persoana care realizează operațiunile materiale și juridice să creeze aparența că se află „în stare permanentă de ofertă”, că este „activă” în domeniul specific activității alese. Pentru a obține acest rezultat este necesară realizarea operațiunilor materiale și juridice caracteristice activității o perioadă mai mică sau mai mare, în funcție de specificul acesteia. Astfel, prin natura lor, anumite activități pot fi desfășurate doar într-o anumită perioadă de timp. Întreruperea desfășurării activității în afara perioadei specifice nu poate conduce la pierderea caracterului sistematic.

^[2] Condiția implică o analiză comparativă a operațiunilor materiale și juridice realizate și a celor constituind minimul material și legal necesar pentru a desfășura o activitate.

În primul rând, trebuie stabilit dacă în absența unei anumite categorii de operațiuni s-ar fi putut realiza, din punct de vedere material, activitatea (adică dacă se depășește minimul material de operațiuni). În situația unui răspuns afirmativ, activitatea este una complexă. Exemplificativ, în situația desfășurării unei activități de producere de înghețată, dacă se realizează și activități de cercetare în vederea creării unor tipuri noi de înghețată, activitatea are caracter complex. Astfel, producerea de înghețată se poate realiza, din punct de vedere material, și în absența activității de cercetare. De aceea, realizarea și acestor operațiuni conduce la calificarea activității de producere de înghețată ca având caracter complex.

În al doilea rând, trebuie observat că, în anumite situații, în legătură cu desfășurarea unor activități, legea impune respectarea unor obligații care conduc la desfășurarea unor activități conexe activității principale. Desfășurarea acestora se încadrează în minimul necesar al exercitării activității principale, alcătuind minimul legal de operațiuni. Exemplificativ, în sarcina celor ce desfășoară activități pot fi impuse obligații fiscale, ce implică desfășurarea unor activități de ținere a

1.4. Semnificația noțiunii de „obligație născută în exploatarea unei întreprinderi”

5. În ceea ce privește conceptul de „**obligație născută în exploatarea unei întreprinderi**” din perspectiva dublei definiții a termenului „obligație”, rezultă *două definiții*: una în sens larg (*lato sensu*) și alta în sens restrâns (*stricto sensu*).

6. În sens larg (*lato sensu*), „**obligația născută în exploatarea unei întreprinderi**” reprezintă *raportul juridic obligațional creat în cursul exercitării unei activități în conformitate cu art. 3 C. civ.* Având în vedere faptul că exercitarea unei activități implică nu numai asumarea unor îndatoriri, dar și dobândirea unor drepturi, rezultă că un raport juridic obligațional va fi o obligație născută în exploatarea unei întreprinderi în trei situații:

- a) când cel ce exploatează întreprinderea este creditor;
- b) când cel ce exploatează întreprinderea este debitor;
- c) când ambele părți, atât debitorul, cât și creditorul, exploatează o întreprindere.

7. În sens restrâns (*stricto sensu*), „**obligația născută în exploatarea unei întreprinderi**” este *îndatorirea de a procura o prestație creditorului, pe care și-o asumă persoana care exploatează o întreprindere în cadrul acestei exploatări.*

1.5. Importanța stabilirii caracterului de obligație născută în exploatarea unei întreprinderi

8. Stabilirea caracterului de obligație născută în exploatarea unei întreprinderi prezintă relevanță ca urmare a **efectelor juridice pe care le atașează actele normative acestui caracter**. Acestea reprezintă *particularitățile ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi* și se pot regăsi în Codul civil^[1], dar și în acte normative speciale.

evidenței contabile, obligații sanitare, ce presupun desfășurarea anumitor activități de igienizare etc.

^[1] În prezentul capitol sunt analizate exclusiv efectele juridice particulare reglementate în materia teoriei generale a obligațiilor.

§ 2. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi reglementate de Codul civil

9. În materia teoriei generale a obligațiilor, Codul civil reglementează efecte juridice particulare *generate de nașterea unei obligații în exploatarea unei întreprinderi*.

Exemplificativ, astfel de efecte se regăsesc pe următoarele planuri:

- a) pe planul **încheierii contractelor** (art. 1233 C. civ.);
- b) pe planul **efectelor contractelor** (art. 1297 C. civ.);
- c) pe planul **solidarității pasive** (art. 1446 C. civ.);
- d) pe planul **executării obligațiilor** (art. 1523 C. civ.).

2.1. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi în materia încheierii contractelor

10. Efecte particulare^[1] generate de nașterea obligației în cadrul exploatării unei întreprinderi sunt reglementate în materia **obiectului obligațiilor**^[2]. Astfel, potrivit art. 1233 C. civ.^[3], dacă *un contract încheiat între profesioniști nu stabilește prețul și nici nu indică o modalitate pentru a-l determina*, se presupune că părțile au avut în vedere prețul practicat în mod obișnuit în domeniul respectiv pentru aceleași prestații realizate în condiții comparabile sau, în lipsa unui asemenea preț, un preț rezonabil.

[1] Cu privire la efectele particulare ale obligațiilor care izvorăsc din raporturile juridice încheiate de profesioniști, a se vedea S. ANGHENI, *Raporturile juridice dintre profesioniștii-comercianți*, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1-69.

[2] Obiectul obligațiilor nu trebuie confundat cu obiectul contractului. Astfel, din analiza comparativă a celor două noțiuni reglementate prin art. 1225 și art. 1226 C. civ., rezultă faptul că, pentru a fi valabil, obiectul contractului trebuie să fie determinat, iar obiectul obligației trebuie să fie cel puțin determinabil.

[3] Pentru un comentariu cu privire la art. 1233 C. civ., a se vedea C. ZAMȘA, *Comentariu cu privire la art. 1233 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANTINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1371-1372. A se vedea și T.V. RĂDULESCU, *Comentariu cu privire la art. 1233 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 499-500; H. CIURTIN, *Noțiunea de preț în noul Cod civil: o perspectivă comparatist-critică*, în S.I.U.B.B. nr. 4/2012, <http://studia.law.ubbcluj.ro>.

11. Având în vedere prevederile art. 1233 C. civ., rezultă că sunt reglementate **efecte juridice particulare** pentru *obligațiile în care ambele părți, atât debitorul, cât și creditorul, sunt profesioniști la data încheierii contractului*. Textul de lege nu vorbește în mod direct de obligații, ci face referire la *contracte încheiate între profesioniști*. Totuși, contractul este un izvor de obligații. În concluzie, **efectele juridice particulare atribuite contractelor încheiate între profesioniști sunt, de fapt, particularități atribuite raporturilor obligaționale.**

12. Rămân, deci, **sub imperiul reglementării generale** contractele *încheiate între neprofesioniști* (care nu dau naștere la obligații născute din exploatarea unei întreprinderi) și *contractele încheiate între un profesionist și un neprofesionist* (care dau naștere la obligații născute din exploatarea unei întreprinderi).

13. Coroborând art. 1233 C. civ. cu art. 1226^[1] din același act normativ, se impune o diferențiere între contractele încheiate între profesioniști și alte categorii de contracte^[2]. Astfel, în cazul în care un contract nu stabilește prețul și nici nu indică o modalitate pentru a-l determina, **obligația de a plăti prețul este valabilă** (pentru cazul în care *ambele părți sunt profesioniști*) sau **obligația este lovită de o cauză de nulitate absolută** (pentru obligațiile în care *cel puțin una este neprofesionist*). Astfel, potrivit art. 1226 C. civ., sub sancțiunea nulității absolute, obiectul obligației trebuie să fie determinat sau cel puțin determinabil.

2.2. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi în materia efectelor contractelor

14. Efecte particulare generate de nașterea obligației în cadrul exploatării unei întreprinderi sunt reglementate în materia **reprezentării**. Astfel, potrivit

^[1] Pentru un comentariu cu privire la art. 1226 C. civ., a se vedea C. ZAMȘA, *Comentariu cu privire la art. 1226 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANȚINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1365-1366. A se vedea și T.V. RĂDULESCU, *Comentariu cu privire la art. 1226 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 489-491.

^[2] Sunt incluse: contractele încheiate între neprofesioniști (*care nu generează obligații profesionale*) și contractele încheiate între un profesionist și un neprofesionist (*care generează obligații unilateral profesionale*).

art. 1297 alin. (2) C. civ.^[1], atunci când reprezentantul ce contractează cu terțul în limita puterilor conferite, pe seama unei întreprinderi, pretinde că este titularul acesteia, terțul care descoperă ulterior identitatea adevăratului titular poate să exercite și împotriva acestuia din urmă drepturile pe care le are împotriva reprezentantului.

15. Având în vedere dispozițiile art. 1297 alin. (2) C. civ., rezultă faptul că sunt reglementate **efecte juridice particulare** pentru *obligațiile în care debitorul are calitatea de profesionist la momentul nașterii obligației*. Astfel, textul de lege menționat are ca ipoteză situația unui **raport juridic obligațional, în care o persoană poate să exercite drepturi împotriva alteia, dacă aceasta din urmă (debitorul) este titularul unei întreprinderi, deci este profesionist**.

Celelalte categorii de raporturi juridice obligaționale, respectiv *cele născute între un creditor profesionist și un debitor neprofesionist, respectiv cele născute între neprofioniști* urmează **regulile generale**.

16. Coroborând art. 1297 alin. (1)^[2] și (2) C. civ., se observă faptul că textele de lege fac diferența între raporturi juridice în care debitorul este profesionist și alte categorii de raporturi juridice^[3]. Un contract încheiat, cu respectarea puterilor conferite, între un terț și o persoană având calitatea de reprezentant, *îi obligă numai pe reprezentant și pe terț*, dacă terțul nu cunoștea și nici nu ar fi trebuit să cunoască reprezentarea (în cazul în care **cel reprezentat nu are calitatea de profesionist**). În cazul în care reprezentatul este titularul unei întreprinderi, terțul va avea posibilitatea să își exercite drepturile și împotriva acestuia, dacă reprezentantul a pretins că el este titularul întreprinderii, iar terțul

^[1] Pentru un comentariu cu privire la art. 1297 C. civ., a se vedea H. DUMITRESCU, *Comentariu cu privire la art. 1297 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANTINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1447. A se vedea și T.V. RĂDULESCU, *Comentariu cu privire la art. 1297 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 635-636.

^[2] Potrivit art. 1297 alin. (1) C. civ., contractul încheiat de reprezentant în limita puterilor conferite, atunci când terțul contractant nu cunoștea și nici nu ar fi trebuit să cunoască faptul că reprezentantul acționa în această calitate, îi obligă numai pe reprezentant și pe terț, dacă prin lege nu se prevede altfel.

^[3] Sunt incluse: obligațiile în care numai creditorul are calitatea de profesionist și obligațiile născute între neprofioniști.

descoperă ulterior identitatea adevăratului titular (în cazul raporturilor juridice obligaționale în care **debitorul este profesionist**).

2.3. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi în materia solidarității pasive

17. Efecte particulare generate de nașterea obligației în exercițiul activității unei întreprinderi sunt reglementate în materia **solidarității**. Astfel, potrivit art. 1446 C. civ.^[1], **solidaritatea^[2] se prezumă între debitorii unei obligații contractate în exercițiul activității unei întreprinderi, dacă prin lege nu se prevede altfel.**

18. Având în vedere prevederile art. 1446 C. civ., rezultă că sunt reglementate **efecte juridice particulare** pentru *obligațiile în care debitorii au calitatea de profesioniști la momentul asumării obligației*.

Rămân, deci, **sub imperiul reglementării generale** *obligațiile în care numai creditorul are calitatea de profesionist și obligațiile în care niciuna dintre părți nu are calitatea de profesionist*.

19. Coroborând art. 1446 cu art. 1445^[3] C. civ., rezultă că trebuie operată o distincție între *obligațiile în care debitorii au calitatea de profesioniști și alte categorii de obligații^[4]*. Astfel, cu privire la prima categorie de obligații,

^[1] Pentru un comentariu cu privire la art. 1446 C. civ., a se vedea A. ALMĂȘAN, *Comentariu cu privire la art. 1446 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANȚINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1612-1613. A se vedea și D. CĂLIN, *Comentariu cu privire la art. 1446 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 779-780.

^[2] Potrivit art. 1447 alin. (1) C. civ., creditorul poate cere plata oricărui dintre debitorii solidari, fără ca acesta să îi poată opune beneficiul de diviziune.

^[3] Potrivit art. 1445 C. civ., solidaritatea dintre debitori nu se prezumă. Ea nu există decât atunci când este stipulată expres de părți ori este prevăzută de lege.

Pentru un comentariu cu privire la art. 1445 C. civ., a se vedea A. ALMĂȘAN, *Comentariu cu privire la art. 1445 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTANȚINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1609-1612. A se vedea și D. CĂLIN, *Comentariu cu privire la art. 1445 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii, doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 779.

^[4] Sunt incluse: obligațiile în care numai creditorul are calitatea de profesionist și obligațiile în care niciuna dintre părți nu are calitatea de profesionist.

solidaritatea se prezumă. Cu privire la cea de-a doua categorie de obligații, **se prezumă divizibilitatea.**

2.4. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi în materia executării obligațiilor

20. Efecte particulare generate de nașterea obligației în exploatarea unei întreprinderi sunt reglementate în **materia punerii în întârziere.** Astfel, potrivit art. 1523 alin. (2) lit. d) C. civ.^[1]: „(...) debitorul se află de drept în întârziere în cazurile anume prevăzute de lege, precum și atunci când: (...) d) nu a fost executată obligația de a plăti o sumă de bani, asumată în exercițiul activității unei întreprinderi”.

21. Având în vedere prevederile art. 1523 alin. (2) lit. d) C. civ., rezultă că sunt reglementate **efecte juridice particulare** pentru *obligațiile având ca obiect o sumă de bani în care debitorul are calitatea de profesionist la momentul asumării obligației.* Astfel, textul de lege menționat face referire la punerea de drept în întârziere a unei persoane ce și-a asumat o obligație, deci a unui debitor, respectiv la asumarea obligației în exercițiul activității unei întreprinderi (în cursul desfășurării activității de către un profesionist).

Rămân, deci, **sub imperiul reglementării generale** *obligațiile având ca obiect o sumă de bani în care exclusiv creditorul are calitatea de profesionist, precum și obligațiile în care niciuna dintre părți nu are calitatea menționată.*

22. Coroborând art. 1523 C. civ. cu art. 1521^[2] din același act normativ, rezultă că trebuie operată o distincție între *obligațiile având ca obiect*

^[1] Pentru un comentariu cu privire la art. 1523 C. civ., a se vedea D.A. GHINOIU, *Comentariu cu privire la art. 1523 C. civ.*, în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTAN-
TINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a
revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1705-1707. A se vedea
și I. NINU, *Comentariu cu privire la art. 1523 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii,
doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 864-865.

^[2] Potrivit art. 1521 C. civ., punerea în întârziere a debitorului poate opera
de drept sau la cererea creditorului.

Pentru un comentariu cu privire la art. 1521 C. civ., a se vedea D.A. GHINOIU,
Comentariu cu privire la art. 1521 C. civ., în FL.-A. BAIAS, E. CHELARU, R. CONSTAN-
TINOVICI, I. MACOVEI (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a
revăzută și adăugită, Ed. C.H. Beck, București, 2014, p. 1700-1701. A se vedea
și I. NINU, *Comentariu cu privire la art. 1521 C. civ.*, în *Noul Cod civil. Comentarii,
doctrină și jurisprudență*, vol. II, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 859.

o sumă de bani în care debitorul are calitatea de profesionist și alte categorii de obligați^[1]. Astfel, dacă debitorul nu își execută obligația având ca obiect o sumă de bani, acesta se află de drept în întârziere, dacă obligația a fost asumată în exercițiul activității unei întreprinderi, respectiv nu se află de drept în întârziere, dacă obligația nu a fost asumată în exercițiul activității unei întreprinderi^[2].

§ 3. Particularități ale obligațiilor născute în exploatarea unei întreprinderi reglementate de O.G. nr. 13/2011^[3] și Legea nr. 72/2013^[4]. Regimul juridic al dobânzii legale și al dobânzii convenționale

3.1. Precizări preliminare

23. Potrivit art. 1 alin. (1)-(3) coroborat cu art. 2 din O.G. nr. 13/2011, *părțile sunt libere să stabilească, în convenții, rata dobânzii atât pentru dobânda penalizatoare, cât și pentru cea remuneratorie aplicabile în materia obligațiilor având ca obiect o sumă de bani.*

^[1] Sunt incluse: obligațiile în care numai creditorul are calitatea de profesionist și obligațiile în care niciuna dintre părți nu are calitatea de profesionist.

^[2] Indiferent de asumarea obligației în cursul exercițiului activității unei întreprinderi sau nu, potrivit art. 1535 alin. (1) C. civ., „în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii de la scadență (...)”.

^[3] O.G. nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, publicată în M. Of. nr. 607 din 29 august 2011, cu ultima modificare adusă prin Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante, publicată în M. Of. nr. 182 din 2 aprilie 2013.

Pentru o analiză a dispozițiilor O.G. nr. 13/2011, a se vedea A.-M. MATEESCU, *Dobânda legală pentru obligațiile bănești. O.G. nr. 13/2011 comentată*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 56.

^[4] Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante, publicată în M. Of. nr. 182 din 2 aprilie 2013.